A. S. BARDAL
BEGRAFNINGSBYRÅ.
HYRESKEKVER.
Begrafningar utföras skyndsamt och till mederat pris.
Första klassens drycker.
Kontorstelefon: Garry 300 och 378.
Bostadstelefon: Garry 2181.
BARDAL BLOCK.
843 Sherbrooke Str., Winnipeg.

ECZEMA SPECIFIC
botar fullständigt eksem, salt Rehum, barbers itch, revorm, gamla sår, brand och kylsår, rfost bits, black heads, förgiftningar från ogräs eller färger och många andra hudsjukdomar. Min skabbsarva botar skabb, klåda,fnask, seven years eller prairie itch på några dagar. Har betat tusentals personer på de senaste 25 åren. Sänd per post för $1.75, 2 askar för $3.00.
S. ALMKLOV, skandinavisk apotekare
Box S. Cooperstown, - N. Dakota.

LAND
Vi hava prärie- och mixfarming land i Manitoba, Saskatchewan och Alberta för kontant eller skördeavbetalningar. Efterskriv vår 64 sidor starka katalog. Den är full av gottköp, som skola fylla edra behov.
THE WALCH LAND CO.
Northern Crown Bank bldg.

LÄKARE

Skandinavisk Tandläkare
Dr. Chas. C. S. Fremming
Tandläkare
Suite 4 — 846 Main Street
Hörnet av Main och Dufferin
Tel.: Kontor St. J. 3077
Bostad: Sh. 5227

DR. B. GERZABEK
415—417 Pritchard Ave., Winnipeg.
Telefon St. John 474.
LÄKARE
som erhållit diploma i Österrike-Ungern, Tyskland, London, England, Canada etc. F. d. assisterande läkare vid de kungliga och kejserliga klinikerna i Wien, Krakau, Prag, Berlin, Paris och London, England.
SPECIALIST
för mag- och lunglidande, sjukdom i inälvorna, könes- och fruntimmerssjukdomar, sår, förlossningar och operationer. Behandling i och utom hemmet, såväl som i mitt privata sjukhus. Besökande läkare å St. Boniface och General Hospital.
MOTTAGNINGSTID:
8—12 f. m., 2—6 e. m., 7—10 på kvällen.

DOKTORS
Boulanger och Boissonneault
Läkare och Kirurger.
Dr. Boulanger, post graduate från sjukhus i Paris och London.
Dr. Boissonneault, post graduate från sjukhus i New York och Chicago.
Det mest modärna X-stråle- och Genito-urin-laboratorium.
10011 Jasper Avenue,
Telefon 1032 och 4340
EDMONTON, ALBERTA.

BJÖRNSON & BRANDSON
LÄKARE
Kontor: 701 Lindsay Building
Kontorstimmar från 2 till 4 endast eftermiddagen.
Bostadstelef: Garry 321 — Garry 763

DR. J. STEFANSSON
Isländsk specialist på ögats, örats näsans och strupens sjukdomar.
401 BOYD BUILDING,
Hörnet af Portage ave. och Edmonton
Tel. M. 3088 eller Garry 2315.

DR. R. L. HURST
Medlem av Royal College of Surgeons, England. Licentiat av Royal College of Phisicians, London. Specialist: Bröst-, närv- och kvinnosjukdomar.
Kontor: 305 Kennedy Bldg., Portage Ave. mitt emot Eatons. Telefon Main 814.
Kontorstid: 3—5 och 7—9
Bostadstelefon: Garry 1175

Dr. McFARLEN
312 Nairn Avenue Tel. St. John 858
(Ovanför Elmwood Drugstore)
Kontorstid 3—4 och 7—8

Kontorstid 3—4 och 7—8
SVENSK LÄKARE
Dr. S. C. Peterson
Physicion and Surgeon
401 McArthur BLDG., Winnipeg
Tel.: Kontor M. 4782. Bostad G. 2735

Tel. St. John 1817 Allt i den elektriska branschen
ELMWOOD ELECTRIC CO.
Elektriska kontraktörer.
A. SADDINGTON - MANAGER
Speciell uppmärksamma uppställandet av Ledningar för ljus och Lamper i färdigbygda hus. Lamper finnas.
888 TALBOT AVE. ELMWOOD
GEVÄRS- OCH VELOCIPED-REPARATÖRER.

UPPFINNARE!
Skriv till mig idag och erhåll listan över uppfinningar, som behövas och min illustrerade bok om patenter på svenska språket. De sändas FRITT.
H. J. SANDERS
PATENTADVOKAT
105 Webster Building, La Salle & Van Buren Sts., Chicago, Ill.

ORDET FRITT.

Alla Svenska Canada-Tidningens prenumeranter äro välkomna att yttra sig i denna avdelning. Följande regler ha vi emellertid sett oss nödsakade att uppställa: (1) Skriv endast på en sida av papperet och med bläck. (2) Skriv så tydligt, kortfattat och på sak gående som möjligt. (3) Undvik hätska utfall mot olika tänkande. (4) Anonyma uppsatser publiceras ej. (5) Diskussion i religiösa ämnen är förbjuden. (6) För i denna avdelning gjorda uttalanden ikläder sig redaktionen intet som helst ansvar. — RED.

LJUSA MINNEN

När aftonstjärnan i kvällen sprider
Sitt milda sken över nejden ner,
En mängd av minnen från forna tider
Likt sagobilder sig kring mig ter.

I sena kvällen, försjunkt i tankar,
Jag drömmer ofta om flydda dar;
Om frid och lycka och sälla dagar,
Då framtidsblicken var ljus och klar.

Jag ser en stig genom djupa snåren,
Som leder mig till mitt barndomshem,
Dolt ibland blommor och gröna bladen,
Upplyst av vårsolens milda sken.

Ja, barndomsminnen ljuvligt mana;
De sprida solsken uppå min stig,
De leda tanken till flydda dagar,
Och fylla själen med ljus och frid.

Axel Widen.

FRÅN MILLETON, SASK.

Den 16 september, 1918.

Svenska Canada-Tidningen!

I eder ärade tidning för den 12 dennes, ser jag att en viss O. S. svarar på en skrivelse som har varit synlig i eder tidning för en tid sedan, som handlade om ett möte som blev hållet i lokalen här den 21 juli av mr Melin vilken är en av Russells talare. För det första så vill han påpeka, att det inte var så många närvarande som den första skrivaren säger. Efter vad jag kan förstå, så vet inte O. S. något om den saken, för jag tror att nämnda O. S. inte var närvarande på mötet. Och för det andra så kan inte O. S. veta något om mr Melins program, då han inte var med och hörde något av det. Att mr Melins program var motbjudande för publiken, det tror jag inte just, jag har talat med många, som voro närvarande, och alla säga, att det var ett gott möte. O. S. säger, att Russells anhängare äro få här runt, och att deras herdar äro intet att skryta av. Min bäste O. S., tänk litet bättre efter, så kanhända att O. S. kan få höra gråt och tandagnisslan av flera än Russells anhängare. Som O. S. tycks vara en så upplyst man, så borde han gå till dessa anhängare och upplysa dem i det galna, som de tro på, och hjälpa dem på det rätta hällre än att giva dem stickord i tidningar. Jag undrar, om O. S. herdar äro felfria. Jag tror det icke, för alla äro vi felande på ett eller annat sätt. Undertecknad är varken O. S. eller Russells anhängare, men väl vore om jag vore den senares.

Den enfaldige.

Diskussionen i denna sak förklaras härmed avslutad. Russellism är ett farligt ämne i dessa tider. — Red.

FÖRSVARAR OLIVER

Herr Red.!

Vill ni godhetsfullt tillåta mig att få begagna Ordet fritt för en liten epistel av och om hr (kolportören?) Dr. Frank E. Oliver, som för närvarande håller evangeliska möten här i staden, av vissa kloka huvuden varit föremål för en som de nog själva tro bitande kritik. Men Dr. Oliver är, som det synes, lika rak i ryggen för det. Vi så många som tror på det evangelium han så utan fruktan förkunnar, nämligen försoning genom Jesus blod, äro innerligt glada över att det ännu finns en och annan Johannes, som icke är rädd, för att säga Herodes sanningen. Vi äro fullkomligt säkra på att om vi hade flera av det slaget skulle förhållandena i vår stad vara bra mycket bättre. Dr. Oliver förkunnar bara de samma sanningar som profeterna och apostlarna förkunnade, och de äro icke många bland oss, som ej veta hur det gick med dem, nämligen att de blevo ihjälslagna för sin trohet emot Guud. Och samma anda äro de besjälade med som nu följer Dr. Oliver och andra hans likar. Och om icke Gud hade styrt det, så att våra nuvarande borgerliga lagar förbjöde det, ville det gå samma väg med Herrens trofasta vittnen även idag. Att folk icke vill tro på Jesus Kristi evangelium kunna vi i någon mån förstå, emedan sanningen (Guds uppenbarade ord) hos alla varit en stötesten och förargelseklippa för otron.

Men att personer, som annars vill gå och gälla för att vara respektabelt folk kan finna något nöje i att skymfa och begabba allt vad heligt är, det är mera än vi kunna fatta. Jag för min del tror fullkomligt, att Canada-Tidningen fyllde sin plats ibland det svenska folket lika bra, ja, till och med bättre, om den slutade med att giva rum i sina spalter för all den antikristliga smuts, som alltför ofta kommer fram. Det är en allmänt känd sak, att en person som giver sig av med att nedgöra en annan förr eller senare vill visa sig vara en mindre trovärdig varelse. Och man kan vara alldeles tvärsäker på att en person som giver sig av med att nedgöra Bibelns sanningar är allmänt känd bland folket för att vara en mindre aktad personlighet. Det slår aldrig fel.

Låt nu emellertid så vara, att evangelii budbärare icke äro fullkomliga, det erkänner ingen mera villigt och gärna än de själva, för så vida de äro av det rätta slaget. Men en sak är visst, och det är att, varken Canada-Tidningen eller vissa av dess korrespondenter äro av någon satt till domare över dem, och vad mera är: de kunna med allt sitt hänsynslösa klander och smädelse icke förbättra saken det allra minsta utan nedkalla i stället över sig själva en förfärlig dom som alldeles säkert ej skall utebliva.

Tackande Er, Herr Redaktör, för välvilligheten i att upptaga ovanstående, tecknar

Högaktningsfullt
M. A. Meyer.
Winnipeg, Man.

Se svar å redaktionssidan! — Red.

TANKAR, REFLEKTIONER OCH IAKTTAGELSER

Det måtte allt vara ett "kymigt" knog att vara tidningsredaktör i dessa "vargatider". Det ädla yrket att vara riddare av pennan, (eller skrivmaskinknackare) saxen och klisterburken, är säkert föga avundsvärt. En redaktör sitter ju en del planar högre på den sociala rangstegen än andra dödliga, men så är faran för att ramla ned så mycket större. Jag menar här en redaktör som vill vara en smula självständig, för den som endast ha till uppgift att vara "höga överhetens" eftersnackare är ju situationen inte så värst törnbeströdd. Dessa kan ju kläcka ut de fetaste ankungar och ändå få sola sig i nåden, ja till och med synda litet på densamma, men för dem som till stadighet ha censurens argusögon riktade på sig, och bannlysningens damoklessvärd hängande i en hotande ställning över sina geniknölar, måtte allt ställningen vara en smula pinsam. Men härvidlag kan den tidningsläsande publiken, enligt min mening, göra redaktörens tillvaro litet ljusare, och "kronan på hans huvud lätt" genom att vara förståelsefulla och veta vad tiden, eller tidens makter, kräver av en "ordets förkunnare". "Det gjælder at holde kjeft", som statsminister Mickelsen sa till Björnson i 1905, och en redaktör får nog i dessa dagar "holde kjeft" med mycket som han under normala tider utan fara kunde låta komma till allmänhetens kännedom.

"The Western Labor News" populäre redaktör, Wm. Ivens är en av de många publicister, som finner sin ställning som sådan pinsam, ja, nästan outhärdlig, under nuvarande drastiska censurlagar. Och i sin "predikan" förra söndagskväll framhöll han, att han av samma orsaker hade under övervägande att resignera från sin befattning som denna utmärkta arbetartidnings redaktör. Vi få dock hoppas att mr Ivens, trots alla vedervärdigheter, stannar på sin post, ty det vore säkert en förlust som vore svår att ersätta, om västra Canadas unga, men livskraftiga arbetarrörelse mistade en sådan kraft som mr Ivens som redaktör för sitt organ och officiella språkrör. Om arbetarne förstå situationen så ha de nog överseende med, att icke allting blir sagt som borde sägas. Och vad som här är sagt om mr Ivens och "Labor News" kan nog också sägas om Svenska Canada-Tidningen, dess redaktör och läsekrets. Situationen måste förstås.

•

På "Idogs" utgjutelser mot mig i dess sista nummer kan inte gärna svaras i en anständig tidning. Ett svar som de förtjäna kan man knappast begära plats för i en sådan. Det vore att sätta redaktörens välvilja på för hårt prov. Men några småklatchar kunde väl inte skada. Betalt — kvitteras!

"In i båset med dig, Charley, till de andra kräken". Tack, jag behöver inga påfösare! Jag går helst självmant, och skall, om jag någon gång skulle känna mig manad därtill, vilket nog inte blir i brådrappet, anmäla mig hos vallgossen "yttre vakten". Hoppas jag i så fall får höra ett vältillfreds rämande vid mitt inträdande.

"Usch va' de' går!" Ja, usch! Halva världen är snart torrlagd! Och min gamle bekanting mr Ellis, som jag förr haft äran att omfamna, är strängt upptagen i sitt hantverk. Denna vecka skall han expidera några stycken bara här i Winnipeg. Det hamras och snickras därborta i fängelsegården — vi leva bokstavligen "i galgens skugga"! Men förbud ha vi. Usch va' de' går!

Fängelserna och "nattbergerna" äro överfulla. Hela stadsdelar äro stamorter för förövare av alla slags laster och brott. Tidningarna meddela hårresande skildringar från städernas "dives" och från livet i "undervärlden". Men det fattas inte prohibition. Usch va' de' går!

Vi leva i "förbudets" tidevarv! inte bara i spritförbudets, tro inte det. Tiderna äro abnorma och abnorma tider kräva abnorma åtgärder. Det är mycket som vi förbjudas i dessa dagar och mycket som det väntas av oss att vi skola förbjuda oss själva. Se bara på den sista ukasen om besparandet av gasolin. Ingen automobilåkning på söndagen! ("Idogs" redaktör giv akt!) Vi ha förbud, eller partiellt förbud, på kött, bröd, socker och otaliga andra saker som hör till livets nödtorvt. Så det är ju helt naturligt att spritdryckerna mätte få en släng av förbudssleven. Och förbudet på dessa var nog inte någon goodtemplarårgärd. De (goodtemplarne) få endast stå på avstånd och hojta: "Usch va' de' går!" Men vi få hoppas på normala tider igen! Och efter normala tider suckar och längtar normala människor.

Ja, det här var ju ganska snällt skrivet, till att vara skrivet av en som tituleras "goodtemplarnes ärkefiende". Det kunde kanske till och med ha fått plats i "Idog" själv, om jag hade besvärat mig med att sända det dit. Men då "Idogs" spalter hållas för "dyrbara att slösas på mig" så får jag hålla mitt bläck för dyrbart för "Idogs" spalter. Det skall ju förövrigt, i likhet med "Kuriko", innehålla någon procent — alkohol. "Skriv med bläck etc., är en sats som "Idogs" skribenter, om de vill vara konsekventa, skulle förklara ogiltig.

•

Socialistpartiets agitator och organisatör, storfarmaren och litteratören Ole Hjelt meddelar mig i ett brev att han möjligen kommer att besöka Winnipeg någon gång utpå hösten. Mr. Hjelt är inte obekant för de flesta svenskar här, han har nämligen förr varit här och hållit föreläsningar om socialismen. Antagligen kommer han också denna gång tala på något möte, möjligen iförd khakiuniform. Mr Hjelt har nämligen inte haft tid till att skaffa sig någon "skyddsängel" i form av en hustru, så han kommer in under den militära draftlagen i andra klassen. Han är inte, som man ju kunde ha anledning att förmoda, en "conscientious objector" — som socialist vet han, att kriget är endast en helt naturlig länk i det mänskliga samhällets utveckling och han underkastar sig utan knot militärlagarna, hur drastiska de än kan synas. Men Mr. Hjelt har ändå, så att säga, vigt sitt liv åt klasskampen ty det är genom denna som kapitalistsamhällets undergång påskyndas. Han är, som envar verklig klassmedveten socialist bör vara, inte socialist av humanitära orsaker och betraktar inte den soc. propagandan som något samaritarbete, utan han är det av historiska, logiska och praktiska grunder. Det mänskliga samhället har, från primitiv kommunism, genom antikens slaveri, genom det s. k. "feodalsystemet" och genom den nuvarande samhällsordningen, den kapitalistiska, utvecklat sig, tills vi nu stå vid tröskeln av ett nytt skede i dess historia — det socialistiska systemet, som är den enda logiska och konsekventa länken i utvecklingskedjan, och vilket vill följa i det nuvarande samhällets spår lika så säkert som dag följer på natt! Men, istället för att tala om Ole Hjelt, tycks jag förirra mig ut i samhällsutvecklingens labyrint. Det må dock vara ursäktat, ty man kan knappast tala om mr Hejlt utan att komma in på socialismen — — —

Mr Hjelt är norrman till börden, men ett par av hans litterära arbeten äro av redaktör Nils R. Svenson översatta till svenska, nämligen "Socialismen" samt "Farmaren och Socialismen" vilka nu också skall översättas till engelska. De bliva att få köpa om kort tid hos J. A. Gustavson, Svenska Salumagasinet härstädes.

Charley Erickson.

Konstväverskan.

För Svenska Canada-Tidningen.

Hon vävde sig tyger till klänning,
Mor Svea av lin och av ull,
Av silver och gull.
Sydväverskor sågo med spänning,
Att vadmal hon vävde hos Bränning,
När stormarnas skyttel var snabb och full.

Hon vävde vid dånande skallet
Hos Tordön en brynjeväv röd
Av blixtarnas glöd.
Till vävstol hon då hade fallet,
Och inslag hon fick utav svallet,
När Midvinter glimmande rännig bjöd.

Hon vävde sig snövita vävar —
Ur skyttel och sked sprungo dräll,
I mönster från päll,
Och tyllet, som klandranden gävar.
Sydväverskan avundsjukt strävar
Med härmning till skedenas sista kväll.

Hon vävde sig härliga spetsar
Och siden och silke och band —
Ett synes ibland
I regnbågens bländande kretsar.
Och flor hon sig vävde, som hetsar,
Då Norrskens domän står i gylne brand.

Hon vävde för döttrar och söner,
De två gånger elva och två,
Som stodo och stå,
Där Aldafar hemtycke röner.
Hon vävde för dem, utan böner,
En skyduk med strålande kors uppå.

Hon inslog den glittrande tråden
I Blekinges ejder och ull;
Hon mängde med gull
För Scania skiftande våden.
Av henne fick värensmön nåden,
Att bära sin mantel av dyrgriper full.

Hon vävde för döttrarna kärligt —
Nerecias silverbrokad,
Med blommor och blad;
Och Värmelands skrud, som begärligt
Vi fägna oss åt! Ja, helt ärligt
Och väl slogos vävar för tålmodig rad.

Törhända du hälsingmön skådat,
Så kläddes blott en under sol,
Från pol och till pol!
Slik mantel har ännu ej lådat
Vid annan än den, som bebådat,
Att sådan är skruden på Allfaders stol.

Johan G. R. Banér.

Hos krigsfångar i Kotlas: En inblick i rysk fångvård

I norra delen av guvernementet Vologda finnas många tusen civilfångar, kringströdda i städer och byar långt upp emot polcirkeln. Förmodligen är det transportsvårigheterna och lifsmedelsbristen som vållat att så få krigsfångar anträffas i dessa karga trakter, ty även om det går att nödtorftligen föda några dussin civilfångar i varje litet samhälle, så vore det ju rent omöjligt att uppehålla livet på en kontingent krigsfångar, som vanligen räknas i åtminstone 50- eller 100-tal. Strax utanför Kotlas vid Dvina finns det emellertid ett litet läger med krigsfångar, och till dessa styrde vi kosan, min följeslagare och jag, en eftermiddag efter vår rundtur bland civilfångarna i guvernementet.

— — —

Det var trettio grader kallt ute, men i det lilla värdshuset i Kotlas flammade en munter brasa i den öppna spiseln, medan vi gjorde våra förberedelser till färden. Det lilla rummet såg helt hemtrevligt ut i det fladdrande skenet från de tjocka, kådiga träkubbarna. På väggarna hängde planscher ur illustrerade tidskrifter och även några oljefärgsskisser, som vittnade om värdfolkets artistiska inträssen. De hade nämligen före revolutionen beklätt posten som vaktmästare vid Konstakademien i Petrograd, men efter akademiens stängning under revolutionen hamnat som värdshusfolk här långt uppe i norden. Med tillhjälp av vår munviga värdinna packade min reskamrat och jag ihop de gåvor vi fört med oss och gjorde därav två stora bylten, som nätt och jämnt fingo rum i var sin släde. Det var strumpor, ylletröjor, kalsonger, filtar, stövlar o. s. v., som vi samlat ihop av civilfångarnas överflöd på Liebesgaben och som dessa med glatt hjärta överlåtit åt oss att dela ut bland de fångna försvararna av fosterjorden, som inte i lika rikt mått voro försedda med medel att skydda sig mot den isande kölden.

Praktpjäsen — om jag så får säga — bland kläderna utgjordes av ett par byxor, summa ett par, och medan vi ordnade våra effekter rådslogo vi om vem som skulle bli den lycklige ägaren av denna lyxartikel. Värdinnan lade sig ut för någon av polackerna — det fanns nämligen många sådana — "emedan de voro så glada och trevliga och så pittoreska att se på." Vi togo dock detta råd mera som ett utslag av den goda damens sinne för det artistiska, vilket i betraktande av hennes antecedentia ju var fullt förklarligt, och beslöto opartiskt att den mest behövande skulle få byxorna, han månde vara av vilken nationalitet som hälst. Sedan allting var inpackat i slädarna, körde vi i väg, föraktande värdinnans uppmaningar att på grund av kölden och blåsten vänta till morgondagen, men som just under sådana förhållanden våra gåvor kunde vara efterlängtade, ville vi inte låta fångarna vänta på dem.

Det var alldeles mörkt när vi under storm och snöyra foro genom Kotlas, men som fånglägret endast ligger en halvtimmes väg från staden, skymtade vi snart den träbarack, där fångarna voro inhysta. Genom de smutsiga fönstren kom ett sparsamt ljus och lyste upp några alnar av den tjocka snön utanför. Framför dörren hade stormen kastat en stor driva med lös snö, varifrån den då och då hämtade stora snöflak som den lät dansa i det flämtande ljuset från fönstren och sedan drev ut över slätten eller kastade mot barackens väggar. Vi lyckades kravla oss igenom drivan och knackade på, men stormens dån förkvävde de svaga ljud som våra frusna händer lyckades frambringa, och först sedan vi tillkallat våra två kuskar lyckades vi med förenade krafter — fyra man högt — öppna dörren och träda in. Efter oss sopade stormen in en hel driva genom den öppnade dörren, som omedelbart slog igen med en smäll, som överröstade vinden därute och jagade upp fångarna från britsarna där de legat.

Det vore för litet att säga att vår ankomst väckte uppseende — den väckte sensation. Från alla håll skymtade lurviga figurer fram i det rökiga ljuset från några bloss, som sparsamt upplyste det stora rummet. Från de övre britsarna damp den ena kroppen efter den andra ned, och snart voro vi omringade så tätt att vi knappt kunde bana oss väg mellan de nyfikna skarorna. Jag visste ju att lägret endast räknade inemot sextio personer, men i första ögonblicket tycktes det vara minst lika många hundra, och man kände sig som i en myrstack. Icke minst tack vare den fräna, sura lukten av våta kläder, smuts och svett, som stack en i näsan. Och den kvava, tryckande värmen gjorde det svårt att andas.

Så småningom vandes emellertid våra näsor vid lukten och våra ögon vid den skumma dagern. Vi lyckades få fatt i "de äldste", som förestod lägret: en gammal tandlös österrikisk fältväbel, som såg ut som en pensionerad gårdvar som inte längre kunde bitas, och en något yngre tysk underofficer med kaiser Wilhelm-mustascher. Dessa fånglägrets föreståndare förde oss avsides till sin expedition, en avbalkning av plankor, där det fanns ett bord av ohyvlade bräder, två trästolar, ett trasigt bläckhorn med tillbehör — och ingenting mer. Jo, det var sannt — ett porträtt av Hindenburg. Av dessa herrar lyckades vi få veta något litet om livet i detta lilla fångläger, så ensamt och övergivet, så avskilt från de vanliga stråkvägarna, att endast en delegat hittat vägen hit under dess fyra-åriga existens. Dessutom hade en potska, grevinnan M., varit där, men hon hade endast hjälpt sina landsmän.

Det lilla lägret räknade 58 personer: tyskar, österrikare, polacker, ukrainare och rumänier i ungefär lika antal. De sistnämnda voro tämligen nykomna, de andra hade varit där från början. Maten bestod av surt bröd och té (med något litet socker) i tillräckliga kvantiteter, men icke mera. Och så en mycket utspädd köttsoppa, nästan aldrig någonting annat. Men om maten var enformig, så räckte den än då, och de sluppo svälta. Värre var det med kläderna. Träbarackens samtliga invånare voro sysselsatta med järnvägsarbete i och bortom Kotlas. Det var en lång väg och hårt arbete i den stränga kylan, och de ledo mycket av bristen på varma och lämpliga kläder.

Min följeslagare och jag utbytte en blick: vi hade ju kläder med oss, varma strumpor och ylletröjor, och vi gladde oss redan åt att kunna avhjälpa bristerna i detta fall. Men en blick på de trasiga figurerna, som över avbalkningen nyfiket och förväntansfullt tittade in på oss, avkylde hastigt vår glädje. Här och var syntes en naken arm eller ett naket bröst, och oftast voro "kläderna" endast trasor, hopfästa med segelgarn eller nålar. Det hade behöfts ett helt klädmagasin för att, om också nödtorftigt, klåda upp dessa stackars människor, och vi hade endast två slädar. Men det var ju alltid något.

Vi gingo en rond genom baracken under ledning av "de äldste", på vördnadsfullt avstånd följda av fångarna, som skockade sig efter oss som barn, allt under det deras ledare visade oss lokaliteterna. Längs väggarna löpa väggfasta bord med träbänkar framför, där måltiderna intagas, och här skvallrade tomma tallrikar och brödskalkar om den nyss avslutade aftonvarden. Hela det övriga utrymmet upptages av sängplatserna — träbritsar i två våningar och så trångt sammanställda att det var svårt att komma fram emellan dem. De fångar som ligga på den övre britsen ha det värst med avseende på ohyran. Det är så svårt att somliga, för att lura kräken, om nätterna låta fastbinda sig vid ett bräde som fästes med rep mellan den övre och den undre britsen. På så sätt kunde de få vara någorlunda i fred.

Den hemskaste ohyran — åtminstone att se på — är torakanerna, av vilka det finns tre sorter, alla tre representerade i fånglägret i Kotlas. "Die grosse schwarze Torakane"— den stora svarta torakanen blir 5 cm. lång och ser fruktansvärd ut, men även den lilla gula torakanen är inte att leka med. Och det finns många andra slag. I lägret fanns en specialist på ohyra, som hade hopbrakt en vacker samling. Det var så vitt jag minns — 17 sorter. Jag kom osökt att tänka på den gamla svenska värsen:

Det finns elva sorters bett,
förutom loppor, löss och gnett.

— — — —

Sedan vi studerat denna inträssanta, men föga angenäma sida av den ryska fångvården, var ögonblicket kommet att dela ut våra håvor. Det är nog mycket roligt att ge, när man har så det räcker, men när man måste välja ut den allra trasigaste bland sextio nästan lika trasiga individer för att inte begå någon orättvisa, då är det så svårt att man ibland önskar att inte ha något alls att ge för att kunna vara fullt rättvis. Vi kunde emellertid förse hela lägret med strumpor, kalsonger och ylletröjor. Värre var det med rockar, filtstövlar och vantar. Här var tävlan hård mellan fångarna, och vi hade mycket svårt att besluta oss. Slutligen var det endast byxorna kvar. Det var minst tjugo friare till detta dyrbara plagg. De fingo ställa upp sig, och så började en noggrann mönstring av deras byxor; den som hade sämst skulle bli ägare av byxplaget i fråga. Den som slutligen avlopp med segern blev verkligen en polack enligt värdinnans i Kotlas råd. Men inte därför att han såg trevlig ut — det var en liten ful karl, utan därför att hans byxor trotsade all beskrivning. Av det ursprungliga tyget fanns det ingenting kvar, och vad som fanns var ett femtiotal trasor av delvis obestämbart ursprung, hopsatta på det mest fantastiska sätt. Med god vilja kunde man bland denna lump urskilja bitar av vad som förr varit strumpor, halsdukar, vantar o. s. v., alltsammans ingnott med smuts, svett och blod, så att det nödtorftligen och med hjälp av nålar och segelgarn höll tillsammans... Han hade också haft dessa "byxor" i fyra år... Men så blev han ju efter vårt besök lägrets finaste karl. Det kom också en glimt av triumf i polackens svarta ögon, då jag kastade till honom det eftersträvade plagget.

Vi beredde oss att ta avsked. Men ännu hade vi kvar en viktig gåva, som jag visste skulle bli den välkomnaste av alla — tobaken. Den enda tobak som finns att få i dessa nordliga trakter är en sorts mycket grov pip- eller cigarettobak — Machorka — som köpes i ganska stora paket. Den rökes på följande sätt: man river av en trekantig pappersbit och gör därav en strut, som man slickar ihop så gott sig göra låter. Sedan viker man den så att den får formen av en pipa, i det att den smala delen av struten blir skaftet och den tjocka delen huvudet på pipan. Och sedan håller man i Machorka efter behag, tuttar på och röker — och hostar. Det är så enkelt, så. Och inte är det gott. Men det är tobak.

Vi hade åtta paket Machorka med oss. Det blev ett paket för var och en av de fem nationaliteterna — och tre i reserv. Och då dessa paket kommo fram, bröt jublet lös. Den tacksamhet, som förut endast tagit sig uttryck i fuktiga blickar och tafatta handtryckningar, den bröt nu ut i skratt och skämt och jubel. Det blev hurrarop för delegaten, och man kunde se att dessa stackars människor kanske för första gången på fyra år voro åtminstone för stunden verkligen glada. Under handtryckningar och vänliga hälsningar — "Auf Wiedersehen, Herr Delegat!" — lyckades vi slutligen bana oss väg till dörren, medan ett dragspel stämde upp en glättig låt och den ena lilla Machorkastruten efter den andra började glimma.

— — —

Några timmar senare satt jag framför brasan i vårdshuset i Kotlas och mediterade. Jg vaar alldeles ensam, min följeslagare hdea gått ut och de övriga gästerna i vårdshuset hade dragit sig inom sina respektive avbalkningar, varifrån deras högljudda snarkningar förkunnade att de njöto en djup och fridfull sömn. Det knackade och en krigsfånge kom in. Han frågade på rumäniska — som jag efter åtskilliga omfrågningar lyckades förstå — om jag var delegaten.

Ja, det var jag. Jag såg att han var mycket upprörd och andfådd och bad honom sitta. Han satte sig.

Jag försökte tala till honom på alla möjliga språk, men han kunde bara rumäniska, så att samtalet gick skralt. Slutligen lyckades jag få klart för mig vad han ville. Han hade varit ute, medan jag besökte fånglägret, och då han kom tillbaka var jag borta. Han hade då sprungit så fort som möjligt till värdshuset, för att han ville be mig om en sak. Vad då?

Jo, han ville be mig skicka hans adress till hans hustru i Rumänien. (En smutsig papperslapp med nästan oläslig stil kom fram.) Han hade hustru och barn där i en liten by.

Om jag ville göra det? — Ja, det ville jag. — Han böjde sig ned och kysste min hand.

Så lade han ett litet paket på bordet, tecknade åt mig att ta det och var försvunnen.

Då han gått öppnade jag paketet för att se vad det innehöll. Det innehöll — socker — hela hans ranson för säkert ett helt år.

Jag rusade efter honom för att fråga honom om jag skulle skicka det till hans hustru.

Han skakade på huvudet. "Nej — für den Delegaten", lyckades han framstamma på tyska "— som tack".

Jag fick tårar i ögonen. Jag började famla i västfickan efter pängar. Men han såg min gest och gjorde en avvärjande åtbörd.

Vi tryckte varandras händer och skildes.

Det var det sista intrycket jag medförde från krigsfånglägret i Kotlas.

N. E. Taube.

FARMLAND
Och deras förhållande till förvaltarskap
Bolaget härnedan har tillgångar i sin hand, som tillhör egendom i dess vård och som måste säljas för att avveckla dessa egendomar.
Eftersänd lista, särskilt behandlade land, uppodlot och ouppodlat, i Manitoba, Saskatchewan och Alberta, utvisande plats, pris och villkor. Det finnes många gottköp.
The Standard Trusts Company
FÖRVALTARE EXEKUTÖRER
346 MAIN STREET, WINNIPEG.
Kapital $1,000,00. Reserv $600,000
Avdelningskontor: Saskatoon Lethbridge, Edmonton, Vancouver.

Dr. Philip A. Eckman
Skandinavisk Tandläkare
Tändernas vård
får icke försummas, om ni önskar behålla eder goda hälsa. Det har bevisats att alla svåra sjukdomar komma av dåliga eller försummade tänder. — Jag står med nöje till eder tjänst och vill giva eder alla råd jag kan och vill undersöka edra tänder gratis.
TÄNDER UTDRAGAS SMÄRTFRITT
ALLT ARBETE GARANTERAS
Dr. PHILIP A. ECKMAN
Manitoba Hall Block,
293 Portage Ave., Winnipeg, Man.

DEN GAMLA, BERÖMDA LAKAREANSTALTEN,
N. ROSENBERG CO.,
Dr. T. W. DEACHMAN, Med. Sup't.
BEHANDLAR MED STOR FRAMGÅNG
Privata och nervösa sjukdomar,
förorsakade af ungdoms-dårskaper, onaturliga vanor, med alla deras förfärliga följder, såsom förslappning, förlust af lifskraft, opasslighet för affärslifvet, njur- och blåssjukdomar, svag rygg o. s. v., behandlas snabbt, omsorgsfullt, billigt och i djupaste hemlighet med säkra och pålitliga mediciner.
"LIFVETS HEMLIGHETER"
en af oss utgifven bok på 48 sidor, omhandlande lifvets hemligheter, äktenskapet, många slags sjukdomar, deras följder o. s. v.; den borde läsas af hvarje ung man. Sändes fritt i försegladt omslag till hvar och en som på ett postkort eller i bref insänder sin adress till
N. ROSENBERG CO., 117 N. Dearborn St., Rooms 209-210, Chicago, Ill.